

**ועדה לפי תקנה 25 לתקנות בריאות העם (עוסקים בסייעוד בבתי חולים), התשמ"ט-1988
ותקנות 15 ו-16 לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981**

13 אוגוסט, 2019
י"ב אב, תשע"ט

**עו"ד לילך מהודר, יחידת הדין המשמעת, לשכת היועצת המשפטית, משרד הבריאות,
ירושלים**

הקובלת

- נגד-

**אבי דולב אח מעשי
במשרד הבריאות**

הנקבל

דין וחשבון לפי תקנה 16 לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981

1. הקובלנה

ביום 6.8.2018 הגישה עו"ד לילך מהודר מיחידת הדין המשמעת, לשכת היועצת המשפטית, משרד הבריאות, קובלנה למנהל הכללי של משרד הבריאות נגד האח המעשי אבי דולב (להלן- הנקבל) מכוח האמור בתקנה 15 (1) ו-(4) לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981 (להלן- התקנות), בגין התנהגות בלתי הולמת את מקצוע הסיעוד, הרשעה בעבירות שיש עמן קלון או שיש בהן כדי להראות שהוא חסר אחריות הדרושה לעסוק בסיעוד, בכך שביצע בין השנים 2004-2012 עשרות רבות של עבירות זיוף, מרמה, הונאה, גניבה ועוד, בגין, בין היתר, נגזר עליו ביום 28.1.2014 עונש מאסר בפועל של 50 חודשי מאסר, וכן עונשי מאסר נוספים על תנאי ופיצוי כספי למתלוננים.

2. הוועדה

המנהל הכללי של משרד הבריאות מינה אותנו כוועדה שתדון בקובלנה (להלן- הוועדה). הועדה קיימה שני דיונים, הדיון הראשון ביום 10.1.2019 שבו הופיעו עו"ד לילך מהודר מטעם הקובל והנקבל בעצמו, ודיון שני ביום 15.7.2019 ובו הופיעו עו"ד לילך מהודר, ואילו הנקבל לא הופיע למרות שהוזמן ולמרות שנעשו נסיונות ליצור עמו קשר בדרכים שונות ומגוונות ולמרות שהוזמן גם באמצעות פרסום בעיתונות יומית.

3. האירועים ברקע הקובלנה

ברקע הקובלנה עומדת הרשעתו של הנקבל בעשרות עבירות, כפי שסוכם בגזר הדין מיום 28.1.2014 בתיק ת"פ 16152-11-12 בבית משפט השלום בירושלים, במסגרת הסדר טיעון של 11 כתבי אישום ותמציות אישום (התיק לעיל ו-10 כתבי אישום ותמציות אישום נוספים):

"בסופו של יום הורשע הנאשם בלמעלה מ-101 עבירות של קבלת דבר במרמה..., 84 עבירות של זיוף בכוונה לקבל דבר... 73 עבירות של הונאה בכרטיס חיוב... למעלה מ-45 עבירות של שימוש במסמך מזויף... למעלה מ-5 עבירות של זיוף מסמך... 5 עבירות של ניסיון לקבלת דבר במרמה... 4 עבירות של גניבה... עבירה של גניבה בידי מורשה... עבירה של גניבת כרטיס חיוב... עבירה של שימוש בכרטיס חיוב... עבירה של ניסיון שימוש בכרטיס חיוב... עבירה של משיכת שיק ללא כיסוי... ועבירה של התחזות... (עמ' 7 לגזר הדין). כפי שנאמר לעיל בגין עבירות אלה הוטל על עונש של מאסר בפועל של 50 חודשי מאסר, וכן עונשי מאסר נוספים על תנאי ופיצוי כספי למתלוננים.

בין העבירות הרבות כמפורט לעיל גם הרשעה באישום של זיוף תעודת מורשה לעסוק בסיעוד מאח מעשי לאח מוסמך, שבגינו הורשע בעבירות של זיוף בכוונה לקבל דבר במרמה ובנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות. אישום זה אינו בפנינו בקובלנה זו, שכן בגין אישום זה, ובגינו בלבד, הוגשה נגד הנקבל קובלנה בשנת 2010, ובשנת 2011 הותלה רישומו של הנקבל כאח מעשי לתקופה של 5 שנים.

כאן המקום לציין כי לכתב הקובלנה לא צורפו לקובלנה כל כתבי האישום ותמציות האישום נשוא הסדר הטיעון, אך בעקבות הדיון השני הומצאו לוועדה שלוש תמציות אישום במסגרת הסדר טיעון, שני כתבי אישום נוספים, כתב אישום מתוקן, כתב אישום מתוקן שלישית וכתב מחודש, כל זאת בגין אישומים שונים ורבים. בדיון השני עצמו ההודעה על הסדר טיעון (מוצג ת/4), שאל העבירות המפורטות בכתבי האישום המצוינים בו מתייחס בפירוט בית המשפט בגזר הדין לעיל.

4. ההליך בפני הועדה

כאמור בסעיף 2 לעיל, הדיון לגופה של קובלנה התקיים במעמד צד אחר, ולהלן תפורט השתלשלות העניינים שקדמה לו, כפי שבאה לידי ביטוי בהחלטת הועדה מיום 23.5.2019 בעניין בקשת הקובלת לקביעת מועד דיון:

"הדיון בקובלנה נקבע (בתיאום עם הועדה בחודש אוגוסט 2018) ליום 6.11.2018, אך חודש לפני כן, ביום 9.10.2018, פנה הנקבל בשיחה ובאמצעות המייל למזכירות הועדות, וביקש לדחות את מועד הדיון, מן הטעם שביום הדיון ישהה בחו"ל לצרכי עבודה, כאשר לפנייתו צרף כרטיס טיסה.

הבקשה וההסברים שניתנו לפי בקשת הועדה, עוררו תמיהה, שכן לפי כרטיס הטיסה שהוצא באותו יום ממש לטיסה שבוע אחר כך, מדובר בנסיעה לתקופת ניסיון של חודש של עבודה בווייטנאם שהיא "ללמד אנגלית במסגרת חוגים" ואחריה טיול עם חברים ממנו הם צפויים לחזור ב-7.12, מה גם שחלק ניכר מן העבירות שבהן הורשע הנקבל נגעו למרמה בקשר לכרטיסי טיסה. אלא משהתברר מפי מזכירות הועדה, כי לנקבל נודע בשיחה טלפונית על הדיון חודש מאוחר יותר ממועד קביעת התיק, וכבר בשיחה הראשונה אמר

שלא יהיה בארץ, החליטה הועדה לקבל את הבקשה והדיון נדחה ליום 10.1.2019, כאשר הובהר לנקבל שאם הוא מיוצג על ידי עורך דין עליו לעדכן לגבי מועד הדיון, שלא ידחה עוד. דיון אכן התקיים ביום 10.1.2019, אלא שהנקבל, שהופיע ללא ייצוג, טען כי רק בעקבות שיחה עם ב"כ הקובלת שלשה ימים קודם לדיון, הבין את משמעות ההודעה שקיבל על החלטת הועדה, וכי פנה לסיוע המשפטי, מטעמו קיבל בעבר ייצוג בהליך אזרחי, וכי הובטחה לו תשובה תוך מספר ימים. לאחר שב"כ הקובל שוחחה בעת הפסקה בדיון עם מזכירה בסיוע המשפטי, שאמרה לה כי יש אפשרות ייצוג על ידם, החליטה הועדה, לאור חומרת המעשים בהם הורשע הנקבל, לאפשר לו להיות מיוצג, ולפנות לסיוע המשפטי, ובמקביל בקשה מב"כ הקובלת לדאוג לקבל את עמדת הסיוע המשפטי לגבי ייצוג נקבלים בפני ועדה זו.

ימים ספורים לאחר הדיון, המציא הנקבל לוועדה מסמך הנחזה להיות מכתב מיום 30.1.2019 של הסיוע המשפטי שבו הזמנה לפגישה ביום 12.2.2019 עם עורכת דין במשרד.

לאור העדכון לעיל, הועדה החליטה ביום 31.1.2019, כי על הנקבל לעדכן אותה תוך שבוע לאחר הפגישה לגבי מתן ייצוג על ידי הסיוע המשפטי, וכי התיק יקבע לדיון לאחר קבלת ההודעה, כאשר יוזמן לדיון נציג הסיוע המשפטי אם יוחלט על ייצוגו של הנקבל, ואם לא כי אז יוזמן הנקבל בלבד או בא כוח אחר ככל שיהיה כזה.

ביום 19.2.2019 עדכן הנקבל באמצעות המייל, כי היה בפגישה בסיוע המשפטי ואז התבקש להמציא מספר מסמכים לצורך המשך טיפול, אותם המציא לסיוע המשפטי באותו יום.

מאז נעלמו עקבותיו של הנקבל ונותק הקשר עמו.

פניות של מזכירות הועדה לנקבל, במייל ובטלפון, נשארו ללא מענה, והטלפון נשמע מנותק. פניה במכתב מיום 17.3.2019 של מ"מ מנהל ועדות המשמעת לסיוע המשפטי לברור אם הנקבל מיוצג על ידם לא נענתה, אך בשיחה טלפונית מיום 13.5.2019 נמסר למנהלת ענף קובלנות רופאים, כי תיקו של הנקבל בסיוע המשפטי נסגר, ואין הוא מקבל מהם סיוע משפטי.

יש לציין, כי כפי שפרטה הקובלת בבקשתה לקביעת מועד דיון, לצורך איתור הנקבל היא פנתה גם לגורמים שונים שהוזכרו על ידי הנקבל בדיון הראשון כמי שהיה לו עמם קשר מעין מקצועי/התנדבותי – מרפאות פליטים/עובדים זרים וטר"ם פליטים, וגורמים אחרים שהזכיר הנקבל, ואיש מהם לא הכיר אותו.

זאת ועוד, בבקשתה ציינה גב' מהודר, כי לפי מידע שקיבלה, הנקבל עזב את ישראל לאחרונה בשנת 2004, ומסמך בעניין זה – תעודת בירור פרטים על נוסע של משרד הפנים – הוגש לוועדה בדיון השני וסומן מוצג ת/2, וממנו עולה, כי תאריך היציאה האחרון של הנקבל מישראל היה 14.10.2004, יציאה ממנה חזר ביום 17.10.2004. קרי, הנסיעה המתוכננת שבגינה נדחה, לפי בקשת הנקבל, הדיון שנקבע לחודש נובמבר, לא היתה ולא נבראה, והנקבל כלל לא יצא את הארץ בחודש נובמבר 2018 (אלא אם יצא בדרכו הנושא שם אחר).

בהחלטתה לעיל אישרה הועדה לפרסם הודעה על מועד הדיון והזמנה לדיון בשני עיתונים יומיים בשפה העברית, וכך נעשה כפי שעולה מצילומי הפרסומים שהוגשו לוועדה בדיון מיום 15.7.2019 (מוציגים ת/3א ו-ת/3ב).

כפי שעלה בדיון, בזה לא תם החיפוש אחרי הנקבל, ולאחר הפרסום בעיתונים, ניסתה עו"ד מהודר להשיג שוב את הנקבל במספר הטלפון המצוי בידי יחידת המשמעת, וכן כתבה לכתובת הנקבל כפי שנרשמה במוצג ת/2 (שהיא שונה מן הכתובת הרשומה במשרד הבריאות), אך גם זאת לשווא.

עו"ד מהודר אף ציינה, כי גם בדיון בקובלנה הקודמת שהוגשה נגד הנקבל (בגין זיוף תעודה

של מורשה לעסוק בסיעוד כאמור בסעיף 3 לעיל) נעלם הנקבל ולא הופיע למרות שהוזמן, גם באמצעות פרסום בעיתונות, ועניינו נדון שלא בפניו.

משכך היו פני הדברים, קיימה הועדה את הדיון בהעדרו של הנקבל, ונוכח העבירות החמורות והרבות שבהן הורשע הנקבל, עבירות של הונאה וזיוף ומרמה, שיש עמן קלון ומצביעות על חוסר אחריות לעסוק בסיעוד כטענת עו"ד מהודר, החליטה הועדה כי הנקבל עבר עבירות משמעת כמפורט בכתב הקובלנה וכפי שהורחב ופורט במסמכים הנוספים שהוגשו לוועדה ובטיעוני הקובלת, וכאמור בגזר דינו של בית משפט השלום בהליך הפלילי.

בראשית טיעוניה לאמצעי המשמעת שיש להשית על הנקבל, הפנתה אותנו הקובלת לדבריו של בית המשפט בעמ' 12 לגזר דינו, בהם ציין את החומרה בנסיבות ביצוע העבירות. בהמשך הפנתה אותנו עו"ד מהודר לפסיקתו המנחה של בית המשפט העליון בנושא עבירות משמעת של מקצועות רפואיים (עניין תמר כתב, עמוס ברוכין, ליביו ליאור ואדגר סבין), לפיהם האינטרס הציבורי הוא שמנחה בעניין, ונסיבות ביצוע העבירות והנסיבות האישיות של מבצעי העבירות פחותות בדיון המשמעת, שתכליתו הצורך בהגנה על תדמית המקצוע וכבוד המקצוע ואמון הציבור במקצוע, והוא נועד לקבוע סטנדרט התנהגות ולהרתיע מביצוע מעשים המהווים עבירות משמעת ולהגן על ציבור המטופלים

לדבריה, מדובר באח שכבר עבר עבירת משמעת, בכך שזייף תעודת אח מעשי על ידי שינוי הרישום בה לאח מוסמך, ואף ניסה להתקבל למקומות עבודה כאח מוסמך בהתבסס על התעודה המזויפת על כל המשתמע מכך. העבירות בהן הורשע הנקבל רבות מאד, ולא מדובר במעידה חד פעמית, אלא מדובר בעברייני חוזר לאורך תקופה ארוכה, וככזה אין מקום שיוכל להמשיך לשמש אח. לפיכך ביקשה גב' מהודר כי הועדה תמליץ על ביטול רישומו של הנקבל לעסוק בסיעוד.

5. החלטת הועדה

הנקבל עבר עבירות פליליות חמורות ורבות. המעשים בגינם הורשע בבית המשפט בהליך הפלילי, הם ללא ספק עבירות שיש עמן קלון ויש בהם כדי להראות שהוא חסר האחריות הדרושה לעסוק בסיעוד. התנהגותו היא בגדר התנהגות שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד, התנהגות הפוגעת בתדמיתו ובכבודו של מקצוע הסיעוד ובאמון הציבור בעובדי הסיעוד. לפיכך מצאה הועדה כי הנקבל עבר עבירות משמעת כאמור בתקנה 15(1) ו-4(4) לתקנות.

לכך התייחס בית המשפט העליון בע"א 10979/04 ליביו לאור נ. שר הבריאות (פ"ד נט(6) 357) בדברי השופטת פרוקצ'יה בעמ' 364:

"השמירה על טוהר המידות בתחום עיסוק זה איננה מסתכמת בדאגה לתקינות פעולתה של המערכת הרפואית ביחסה לרשויות הציבוריות האחרות,....., ובשמירה על אמון הציבור בה. ניקיון כפיו של העוסק ברפואה וטוהר פעולתה של המערכת הם תנאי הכרחי גם לקיומה של רמה רפואית-מקצועית ראויה המקרינה במישרין על שלום האדם ועל חיי אדם".

לפיכך, השיקול המרכזי כפי שקבע בית המשפט, כפי שיובא להלן, הוא האינטרס שיש לציבור בשמירה על רמתו ועל כבודו של מקצוע הרפואה ועל אמון הציבור ברופאים, ומפני אינטרס זה נסוגות הנסיבות האישיות של הרופא, כדברי השופטת חיות בעמ' 362:

"השיקול המרכזי בהליכים המשמעתיים שבנידון הינו השיקול של הגנה על האינטרס שיש לציבור בשמירה על רמתו ועל כבודו של מקצוע הרפואה ועל אמון הציבור ברופאים....לפיכך נפסק כי בהליכים ממין זה השיקול המרכזי שעל הגורם המחליט לשוות לנגד עיניו הוא אינטרס הציבור, ואילו השיקולים הספציפיים הנוגעים לעברייני המשמעת העומד בפניו הם עניין משני שיש לשקלו, אם בכלל....."

וראו גם ע"א 412/90 משה אליהו (פ"ד מד(4) 422), שבו אמר בית המשפט, כי עניינו של הדין המשמעתי במקרים בהם הורשע רופא בעבירה שלא על פי פקודת הרופאים היא בהסקת המסקנה מה ההשלכה, אם בכלל, להרשעה, על עיסוקו של הנידון ועל תפקודו המקצועי, בציינו כי הוראה כאמור לא נקבעה לגבי כל מקצוע אלא רק לגבי המשתתפים למסגרת מקצועית מסוימת בהם נדרשת רמת התנהגות מיוחדת וקפדנית ביותר הנובעת מיעדו של המקצוע וממעמדו החברתי.

וכן גם דבריו של הנשיא ברק בע"א 50/91 אדגר סבין נ. שר הבריאות לעיל (פ"ד מז(1) עמ' 27: "אין לתחום את השיקולים הרלוונטיים בקביעת העונש המשמעתי... יש לנקוט לעניין זה אמת מידה גמישה, אשר תאפשר להביא בחשבון, בכל מקרה ומקרה, גם את חומרת הסכנה הנשקפת לציבור מהישנות מעשיו של רופא, אך גם ערכים, צרכים ואינטרסים לגיטימיים אחרים עליהם באה הענישה המשמעיתית-מקצועית להגן. בין אילו ניתן למנות את האינטרס בהתרעה כללית... את הצורך בשמירה על כבוד המקצוע... ואת אמון הציבור במקצוע..."

והאמור לעיל לגבי רופאים נכון לגבי כל העוסקים במקצועות הרפואה.

אין ספק כי התנהגותו של הנקבל פגעה בצורה חמורה במיוחד בכבוד מקצוע הסיעוד ובאמון הציבור בו, והיא מצביעה על חומרת הסכנה הנשקפת ממנו לציבור, הציבור בכלל וציבור המטופלים והחולים בפרט.

ואין יפה לכך יותר מדברי בית המשפט בגזר דינו:

"..... לא זו בלבד שמדובר בעבירות חמורות מאד, אלא שנסיבות ביצוען מצביעות על חומרה יתרה – העבירות בוצעו במשך כעשור בו בחר לו הנאשם את המרמה כדרך חיים. ממקרא סעיפי האישום הרבים שמיוחסים לנאשם עולה תמונה עגומה של עבריון שידו בכל. הנאשם פוגע בכל מי שנקרא בדרכו, בין אם באנשים אותם הכיר באקראי ובין אם באנשים הקרובים לו ביותר. חומרת מעשיו של הנאשם נובעת גם ממידת הנזק שהסב לאנשים תמימים שנפלו קורבן למעשיו.... הנאשם אף לא בחל לזייף פרוטוקולים של בית משפט ומסמכים רשמיים נוספים לצורך מעשיו. הנאשם הציג עצמו בזהויות בדויות וכבעל מקצועות שונים והונה את הקרובים לו ביותר. הצהרות הנפגע שהוגשו על ידי המאשימה ועדויות הנפגעים בפני, משקפים את היקפו הגדול של הנזק שנגרם לאותם מתלוננים, לרבות עוגמת נפש רבה. עוד יש להתחשב בכך שחלקן הארי של העבירות בוצעו תוך תכנון מוקדם, והיו כרוכות בזיוף ובהצגת מצגי שווא" (עמ' 12 לגזר הדין).

נציין לעניין זה את עבירת המשמעת הקודמת של הנקבל, אשר זייף את התעודה המקצועית האמיתית שלו (כאח מעשי) ו"העניק" לעצמו תעודה המעידה על הכשרה מקצועית גבוהה יותר (כאח מוסמך), ואשר תוך הסתמכות עליה ניסה לקבל עבודה המתאימה להכשרה שאינה בגדר הסמכתו וכישוריו, דבר המהווה סכנה בריאותית של ממש לציבור החולים והמטופלים.

זאת ועוד, עבירות כה רבות של מרמה, זיוף והונאה שהפכו לדרך חיים, מצביעות על סכנה של ממש בעיסוק במקצוע הסיעוד, שבו הסתמכות על דיווח אמת ורישום אמת של העוסקים בסיעוד היא חלק בלתי נפרד מהטיפול הרפואי הנכון בחולים ולב לבו של מקצוע הסיעוד, כאשר דיווח לא נכון עלול להוות סכנה של ממש לבריאות.

למעלה מן הצורך נציין גם, כי הנקבל בחר לאמץ את דרך המירמה גם בהתנהגותו במסגרת הליך זה, תוך שהוא מוסר – כפי שעולה לכאורה מהשתלשלות העניינים בפנינו כפי שתוארה לעיל – מידע כוזב. לא זו אף זו. הנקבל בחר לנתק את הקשר עם משרד הבריאות ובחר שלא להופיע בפני הועדה ולהציג בפניה את התיחסותו ועמדתו ביחס לנשוא הקובלנה (כפי

שבחר שלא להופיע גם בהליך המשמעת (הקודם), ונראה כי הנקבל אינו מוכן לשאת באחריות למעשיו ואינו מוכן לשתף פעולה לעניין הבקורת המשמעתית בתחום המקצועי בו לכאורה הוא מעוניין להמשיך לעסוק.

למותר לציין, כי בשל אי התייצבותו לדיון, גם לא הובאו בפנינו שיקולים ספציפיים לגבי הנקבל, אותם ניתן לשקול אף כשיקול משני בבואנו להמליץ על אמצעי המשמעת שיש להטיל עליו.

בנסיבות אלה, בהתחשב באינטרס הציבורי, אנו סבורים כי המסר הנכון לציבור לצורך שמירת האמון במקצוע הסיעוד ומניעת פגיעה בתדמית האחים והאחיות העוסקים במקצוע הסיעוד והמסר של הרתעה לאנשי המקצוע, הוא ביטול רישומו של הנקבל לעסוק בסיעוד.

לאור כל האמור לעיל אנו ממליצים לכב' המנכ"ל לבטל רישומו של הנקבל כמורשה לעסוק בסיעוד.

ענת כהן אבואב
נציגת הסתדרות
האחים והאחיות

אסנת בראל
יו"ר

עירית אלטשולר, עו"ד
נציגת
היועץ המשפטי לממשלה

אבי דולב אח מעשי דין וחשבון 2019